

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

28. aprill 2022*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2001/23/EÜ – Artiklid 3–5 – Ettevõtete üleminek – Töötajate õiguste kaitse – Erandid – Maksejõuetusmenetlus – *Pre-pack* – Ettevõtte tegevuse jätkumine – Ettevõtte (osa) üleminek, mis teostati pärast pankroti väljakuulutamist, millele eelnes *pre-pack*-tehing

Kohtuasjas C-237/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaade kõrgeim kohus) 29. mai 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 5. juunil 2020, menetluses

Federatie Nederlandse Vakbeweging

versus

Heiploeg Seafood International BV,

Heitrans International BV,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: teise koja president A. Prechal kolmanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Passer, F. Biltgen (ettekandja), L. S. Rossi ja N. Wahl,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 30. septembri 2021. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Federatie Nederlandse Vakbeweging, esindaja: *advocaat* F. M. Dekker,
- Heitrans International BV ja Heiploeg Seafood International BV, esindajad: *advocaten* B. Kraaijpoel, J. F. Fliek ja I. Spinath,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman ja J. Langer,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

– Euroopa Komisjon, esindajad: A. Nijenhuis ja B.-R. Killmann,

olles 9. detsembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 2001, L 82, lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 98) artikleid 3–5.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Madalmaade ametiühinguorganisatsiooni Federatie Nederlandse Vakbeweging (Madalmaade ametiühinguliikumise ühing) (edaspidi „FNV“) ning Madalmaade äriühingute Heiploeg Seafood International BV ja Heitrans International BV (edaspidi koos „uus Heiploeg“) vahelises kohtuvaidluses nendes äriühingutes töötavate töötajate õiguste säilimise üle pärast ettevõtte üleminekut, kui võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiiviga 2001/23 kodifitseeriti nõukogu 14. veebruari 1977. aasta direktiiv 77/187/EMÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1977, L 61, lk 26), mida on muudetud nõukogu 29. juuni 1998. aasta direktiiviga 98/50/EÜ (EÜT 1998, L 201, lk 88).
- 4 Direktiivi 2001/23 põhjendus 3 on sõnastatud järgmiselt:
„Tööandja vahetumise korral on vaja tagada töötajate kaitse, eriti nende õiguste kaitse.“
- 5 Selle direktiivi artikli 1 lõike 1 punktides a ja b on sätestatud:
„a) Käesolevat direktiivi kohaldatakse ettevõtja, ettevõtte või selle osa ülemineku suhtes teisele tööandjale lepingu alusel toimuva ülemineku või ühinemise tulemusena;
b) kui punktist a ja käesoleva artikli järgmistest sätetest ei tulene teisiti, on üleminek käesoleva direktiivi tähenduses oma identiteedi säilitava majandusüksuse üleminek, mis tähendab ressursside organiseeritud koondamist, mille eesmärk on majandustegevus põhi- või kõrvaltegevusena.“
- 6 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud:
„Võõrandaja töölepingust või töösuhtest tulenevad õigused ja kohustused, mis kehtivad ülemineku kuupäeval, lähevad sellise ülemineku tagajärjel üle omandajale.“

7 Direktiivi 2001/23 artikli 4 lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud:

„Ettevõtja, ettevõtte või nende osa üleminek ei saa iseenesest olla vallandamise põhjuseks võõrandaja või omandaja poolt. Käesolev säte ei takista sellist vallandamist, mis võib toimuda majanduslikel, tehnilistel või organisatsioonilistel põhjustel, mis toovad kaasa muudatusi tööjõus.“

8 Selle direktiivi artiklis 5 on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigid ei näe ette teisiti, ei kohaldata artikleid 3 ja 4 ettevõtte, äriühingu või ettevõtte või äriühingu osa ülemineku suhtes, kui võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus võõrandaja varade likvideerimiseks, mis toimub pädeva asutuse järelevalve all (kelleks võib olla pädeva asutuse määratud pankrotihaldur).

2. Kui artikleid 3 ja 4 kohaldatakse maksejõuetusmenetluse raames toimuva ülemineku suhtes (sõltumata sellest, kas menetlus on algatatud võõrandaja varade likvideerimiseks või mitte), tingimusel et menetlus toimub pädeva asutuse järelevalve all (kelleks võib olla siseriiklike õigusaktide kohaselt määratud pankrotihaldur), võib liikmesriik ette näha, et:

a) olenemata artikli 3 lõikest 1 ei lähe mis tahes töölepingust või töösuhtest tulenevad võõrandaja võlad, mis tuleb välja maksta enne üleminekut või enne maksejõuetusmenetluse algatamist, üle omandajale, tingimusel et selline menetlus toob liikmesriikide õigusaktide kohaselt kaasa kaitse, mis on vähemalt võrdne sellisteks olukordadeks ettenähtud kaitsega, mis on sätestatud nõukogu 20. oktoobri 1980. aasta direktiivis 80/987/EMÜ (töötajate kaitset nende tööandja maksejõuetuse puhul käsitlevate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta), [(EÜT 1980, L 283, lk 23; ELT eriväljaanne 05/01, lk 217)]

ja/või et

b) omandaja, võõrandaja või võõrandaja funktsioone täitev isik või täitvad isikud ühelt poolt ja töötajate usaldusisikud teiselt poolt võivad kehtiva õiguse või tava kohaselt lubatud määral otsustada muuta töövõimaluste kaitseks töötajate töötingimusi, tagades ettevõtja, äriühingu või nende osa tegevuse jätkumise.

[...]

4. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, et ära hoida maksejõuetusmenetluse väärkasutust, mille eesmärk on võtta töötajatelt ära käesoleva direktiiviga ettenähtud õigused.“

Madalmaade õigus

BW

9 Madalmaade tsiviilseadustiku (Burgerlijk Wetboek; edaspidi „BW“) artikli 7:663 kohaselt lähevad ettevõtte ülemineku korral omandajale üle õigused ja kohustused, mis tööandja jaoks tulenevad sel hetkel ettevõtte ning seal töötava töötaja vahelisest töölepingust.

10 BW artikli 7:666 punktis a on nähtud ette, et artiklit 7:663 ei kohaldata ettevõtte ülemineku korral, kui on välja kuulutatud tööandja pankrot ja ettevõtte kuulub pankrotivara hulka.

- 11 BW artikli 7:663 ja artikli 7:666 punkti a eesmärk on võtta üle vastavalt direktiivi 2001/23 artikli 3 lõige 1 ning artikli 5 lõige 1.

FW

- 12 Madalmaade pankrotiseaduse (Faillissementswet; edaspidi „FW“) artikli 1 lõikes 1 on nähtud ette, et kohus kuulutab võlgniku pankroti välja kas tema enda avalduse alusel või võlausaldajate või neist ühe taotlusel, kui ta on maksejõuetu ja tal on rohkem kui üks võlausaldaja.
- 13 FW artiklis 10 on sätestatud, et kolmandatel isikutel on õigus esitada vastuväiteid pankroti väljakuulutamisele kaheksa päeva jooksul alates päevast, mil kuulutati kohtuotsus, millega kuulutati välja võlgniku pankrot.
- 14 Otsuses, milles kuulutatakse välja võlgniku pankrot, nimetatakse ka pankrotihaldur ja pankrotikohtunik.
- 15 FW artiklis 68 on nähtud ette, et pankrotihaldur vastutab pankrotivara haldamise ja likvideerimise eest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab ta võtma arvesse kõigi võlausaldajate huve, aga ka kollektiivseid huve, kaasa arvatud töökoha säilitamisega seotud huvid.
- 16 Vastavalt FW artiklile 40 võib pankrotihaldur pankrotivõlgniku juures töötavate töötajate töölepingu üles öelda maksimaalselt kuuenädalase etteteatamisega.
- 17 FW artikli 64 alusel kontrollib pankrotikohtunik pankrotihaldurit ja kontrollib, kas ta ei ületa oma volitusi, tegutseb kõigi võlausaldajate huvides ja täidab nõuetekohaselt oma ülesandeid.

Pre-pack-menetus

- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kirjeldab *pre-pack*-tehingut kui kohtupraktikast lähtuvat riigisisest praktikast, mis võimaldab võlgniku varade likvideerimise raames ette valmistada kogu võlgniku vara hulka kuuluva ettevõtte või selle osa müügi suurendamiseks võimalusi, et võlausaldajate nõuded rahuldatakse täies ulatuses.
- 19 Müügiettevalmistus seisneb eelkõige ühe või mitme pakkujaga läbirääkimistes lepingu üle, mille alusel pärast võlgniku pankroti väljakuulutamist võõrandatakse kogu kõnealune ettevõtte või osa sellest. *Pre-pack*-tehing erineb teistest pankroti väljakuulutamisele eelnevatest müügitehingutest selles mõttes, et selle raames korraldatud müügitehingud valmistab ette „ajutiseks pankrotihalduriks“ nimetatud pankrotihaldur, kes on „ajutiseks pankrotikohtunikuks“ nimetatud pankrotikohtuniku järelevalve all. Need nimetab pädev kohus ning nende põhikirjad ja ülesanded tulenevad Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaade kõrgeim kohus) kohtupraktikast.
- 20 Eelotsusetaotlusest nähtub, et selle kohtupraktika kohaselt on ajutise pankrotihalduri ülesanded kindlaks määratud teda nimetanud kohtu poolt ning selle kohtu või ajutise pankrotikohtuniku antud juhiste alusel. Ajutine pankrotihaldur peab pankroti väljakuulutamisele eelnevas etapis – sarnaselt pankrotihalduriga pankrotimenetluses – võtma arvesse kõigi võlausaldajate huve, aga ka kollektiivseid huve, kaasa arvatud töökoha säilitamisega seotud huvid. Ajutise pankrotihalduri võib – samamoodi nagu pankrotihalduri – võtta vastutusele tema ülesannete täitmisel toime pandud rikkumise eest.

- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku seotus *pre-pack*-tehinguga on oluline, sest hilisema pankroti väljakuulutamise ajal nimetatakse nad üldjuhul pankrotimenetluses pankrotihalduriks ja pankrotikohtunikuks. *Pre-pack*-tehingu ajal oma ülesannete täitmisel võtavad nad arvesse seadusest tulenevat ülesannet, mida nad täidavad pärast pankroti väljakuulutamist.
- 22 Nii on ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku ülesanne valmistada ette ettevõtte täielik või osaline üleminek enne selle juriidilise isiku pankroti väljakuulutamist, kelle vara hulka see ettevõtte kuulub, võttes arvesse kõigi võlausaldajate huve ja kollektiivseid huve. Pärast pankroti väljakuulutamist on nad sõltumata oma kaasatuse määrast enne pankroti väljakuulutamist kohustatud pankrotihalduri ja pankrotikohtunikuna hindama, kas vara üleminek vastab nendele huvidele, ja kui see nii ei ole, siis mitte jätkama üleminekut.
- 23 *Pre-pack*-menetluse raames ettevalmistatud ettevõtte ülemineku kokkulepe sõlmitakse ja täidetakse alles pärast pankroti väljakuulutamist, kui kohtu määratud pankrotihalduril ja pankrotikohtunikul on nende seadusest tulenevad volitused. Viimased võivad üldiselt tegutseda kiiresti, sest üldise tava kohaselt määratakse nendesse ülesannetesse endised pankrotihaldurid ja ajutised pankrotikohtunikud.
- 24 See menetlus võimaldab seega vältida, et pärast pankroti väljakuulutamist suletakse kogu asjaomane ettevõtte või osa sellest isegi lühiajaliselt, ning saada selle ettevõtte, kelle tegevust jätkati (*going concern*), kõikide või osade üleminekuga parim ettevõtte võõrandamise hind võlausaldajate nõuete parimaks rahuldamiseks.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 25 Heiploegi kontsern (edaspidi „endine Heiploeg“) koosnes mitmest äriühingust, kes tegelesid kala ja mereandide hulgimüügiga ning sellega seotud tegevustega. 2011. ja 2012. majandusaastal kuhjusid endisel Heiploegil märkimisväärsed finantskahjud. Lisaks määras Euroopa Komisjon 2013. aasta novembris selle kontserni neljale äriühingule kartellis osalemise eest 27 miljoni euro suuruse trahvi.
- 26 Endise Heiploegi rahalisi raskusi arvestades ei nõustunud ükski pank seda trahvi rahastama. Samuti uuriti trahvi määramisest alates *pre-pack*-tehingu kasutamise võimalust. Selleks paluti mitmel Heiploegi kontsernist sõltumatul äriühingul esitada pakkumine endise Heiploegi varade ostmiseks. Kuna Parlevliet en Van der Plas Beheer BV esitatud pakkumus loeti kõige lootustandvamaks, jätkusid läbirääkimised selle äriühinguga.
- 27 Endise Heiploegi taotlusel määras rechtbank Noord-Nederland (Noord-Nederlandi esimese astme kohus, Madalmaad) 16. jaanuaril 2014 kaks ajutist pankrotihaldurit ja ühe ajutise pankrotikohtuniku. Nimetamise dokumendist nähtub, et meetme eesmärk oli saada võimalikult suurt kasu kõigi võlausaldajate jaoks ja pakkuda võimalust valmistada ette maksejõuetuse olukorrast tulenev müümine või ümberkorraldamine. Kohus märkis, et ajutistel pankrotihalduritel ja ajutisel pankrotikohtunikul ei olnud *pre-pack*-menetluse raames seadusest tulenevat volitust ega ülesannet, vaid nende kohustus oli jälgida, hoida ennast kursis ja olla informeeritud ning väljendada oma seisukohti ja vajaduse korral nõustada. Ta täpsustas, et nad peavad lähtuma kõikide võlausaldajate huvidest, nagu juhul, kui maksejõuetus on juba välja

kuulutatud, ning hilisema maksejõuetusmenetluse korral andma *pre-pack*-menetlusest aru avalikes aruannetes. Endine Heiploeg oli kohustatud ajutiste pankrotihalduritega ja ajutise pankrotikohtunikuga täielikult koostööd tegema.

- 28 Endine Heiploeg palus 27. jaanuaril 2014 rechtbank Noord-Nederlandilt (Noord-Nederlanti esimese astme kohus) pankroti välja kuulutada. Järgmisel päeval rahuldab esimese astme kohus selle taotluse ning nimetas pankrotihalduriks ja pankrotikohtunikuks isikud, kes olid varem täitnud ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku ülesandeid.
- 29 Kaks uude Heiploegi kuuluvat äriühingut, mis kanti äriregistrisse 21. jaanuaril 2014, võtsid üle suurema osa endise Heiploegi äritegevusest. Varade võõrandamise leping, mille alusel endise Heiploegi tegevus läks üle uuele Heiploegile, sõlmiti 29. jaanuaril 2014.
- 30 Selle lepingu kohaselt võttis uus Heiploeg üle umbes kaks kolmandikku endise Heiploegi töötajate töölepingutest, et nad saaksid täita samu tööülesandeid, mida nad olid samas töökohas varem täitnud, kehtestades neile aga samal ajal ebasoodsamad töötingimused. Uus Heiploeg omandas endise Heiploegi ruumid, mida ta kasutab, ja säilitas peaaegu sama klientuuri mis endisel Heiploegil.
- 31 FNV esitas apellatsioonkaebuse esimese astme kohtu otsuse peale, millega kuulutati välja endise Heiploegi pankrot. Apellatsioonikohus jättis oma otsusega selle kaebuse rahuldamata, leides, et uus Heiploeg oli väitnud, ilma et talle oleks vastu vaieldud, et endise Heiploegi rahaline kahju ja asjaolu, et pangad ei olnud valmis rahastama selle kontserni neljale äriühingule määratud trahvi summat, muutsid selle kontserni pankroti vältimatuks. Nimetatud kohus järeldas sellest, et direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 sätestatud kolm kohaldamise tingimust olid täidetud ning seetõttu ei olnud uus Heiploeg seotud oma töötajatele enne üleminekut kehtinud töötingimustega. Kohus leidis nimelt, et uue Heiploegi poolt endise Heiploegi ülevõtmise ajal oli esiteks endise Heiploegi suhtes käimas pankrotimenetlus, teiseks oli selle menetluse eesmärk võõrandaja varade likvideerimine ja kolmandaks oli see menetlus avaliku sektori asutuse järelevalve all.
- 32 FNV esitas Hoge Raad der Nederlandenile (Madalmaade kõrgeim kohus) kassatsioonkaebuse, väites, et selles sättes ette nähtud kaks viimast tingimust ei olnud *pre-pack*-menetluse puhul täidetud ja et seetõttu kohaldatakse endise Heiploegi uuele Heiploegile ülemineku suhtes direktiivi 2001/23 sätteid, mistõttu tuleb endise Heiploegi töötajaid käsitada uue Heiploegi teenistusse astunudena, säilitades samas oma töötingimused.
- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et BW artikli 7:663 kohaselt lähevad ettevõtte ülemineku korral omandajale üle õigused ja kohustused, mis tööandja jaoks tulenevad sel hetkel ettevõtte ning seal töötava töötaja vahelisest töölepingust. Ta märgib, et seda sätet ei kohaldata siiski ettevõtte üleminekule vastavalt BW artikli 7:666 punktile a, kui tööandja pankrot on välja kuulutatud ja ettevõtte kuulub pankrotivara hulka. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et nimetatud riigisisese õiguse sätteid, millega võeti üle direktiiv 2001/23, tuleb tõlgendada kooskõlas selle direktiiviga.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et *pre-pack*-menetluse põhieesmärk on võlgniku varade likvideerimisel saavutada kõigile võlausaldajatele võimalikult suur tagasimaksmine ja et kõrvaltegevusena aitab *pre-pack*-tehing säilitada osa tööjõust. Ta täpsustab lisaks, et pankrotimenetlusele eelneva *pre-pack*-menetluse olemasoluga ei kahjustata avalikku kontrolli pankrotimenetluses.

35 Põhikohtuasja puhul märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et vaidlust ei ole selles, et endise Heiploegi suhtes oli algatatud pankrotimenetlus direktiivi 2001/23 artikli 5 lõike 1 tähenduses. Nimetatud kohtul on Euroopa Kohtu praktikat arvesse võttes siiski kahtlusi seoses küsimusega, kas põhikohtuasjas käsitletava *pre-pack*-menetluse puhul on täidetud direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud kaks teist tingimust, nimelt kas ühelt poolt on selle menetluse puhul tegemist endise Heiploegi varade likvideerimisega ja kas teiselt poolt on see menetlus avaliku sektori asutuse järelevalve all.

36 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaade kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 [...] tuleb tõlgendada nii, et tingimus, mille kohaselt „võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus võõrandaja varade likvideerimiseks“, on täidetud, kui
- võõrandaja pankrot on möödapääsmatu ja seepärast on ta tõepoolest maksejõuetu,
 - Madalmaade õiguse kohaselt on pankrotimenetluse eesmärk saada võlgniku vara võõrandamisest maksimaalne kasu kõigi võlausaldajate jaoks ning
 - nn *pre-pack*-tehingus valmistatakse enne pankroti väljakuulutamist ette ettevõtte (osa) üleminek ja see viiakse ellu alles pärast pankroti väljakuulutamist, kusjuures
 - rechtbanki (esimese astme kohus) poolt nimetatud ajutine pankrotihaldur peab pankroti väljakuulutamise eel juhinduma kõigi võlausaldajate huvidest ja ühiskonna huvidest, nt töökohtade säilitamise huvist, mille üle teostab järelevalvet samuti rechtbanki (esimese astme kohus) poolt nimetatud ajutine pankrotikohtunik;
 - pre-pack*-tehingu eesmärk on luua järgnevas pankrotimenetluses võimalus selliseks likvideerimiseks, mille käigus müüakse võõrandaja vara hulka kuuluv tegevust jätkav ettevõtte (või selle osa) (*going concern*), et saada maksimaalne kasu kõigi võlausaldajate jaoks ning säilitada töökohad võimalikult suures ulatuses, ja
 - menetluse ülesehitusega on tagatud, et see eesmärk on tõesti määrav eesmärk?
2. Kas [selle] direktiivi artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada selliselt, et tingimus, mille kohaselt toimub „pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus [...] pädeva asutuse järelevalve all“, on täidetud, kui ettevõtte (osa) üleminek valmistatakse ette enne pankroti väljakuulutamist *pre-pack*-tehingus ja see viiakse ellu pärast pankroti väljakuulutamist, ning
- selle järgimise üle enne pankroti väljakuulutamist teostavad järelevalvet rechtbanki (esimese astme kohus) poolt nimetatud ajutine pankrotihaldur ja ajutine pankrotikohtunik, kellel puudub aga seadusest tulenev volitus;
 - Madalmaade õiguse kohaselt peab ajutine pankrotihaldur pankroti väljakuulutamise eel juhinduma kõigi võlausaldajate huvidest ja muudest kollektiivsetest huvidest, nt töökohtade säilitamine, mille üle teostab järelevalvet ajutine pankrotikohtunik;
 - ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku ülesanded ei erine pankrotihalduri ja pankrotikohtuniku ülesannetest;
 - leping, mille alusel ettevõtte üle läheb ja mis valmistatakse ette *pre-pack*-tehingu ajal, sõlmitakse ja täidetakse alles pärast pankroti väljakuulutamist;
 - kohus võib pankroti väljakuulutamisel pidada vajalikuks nimetada pankrotihalduriks või pankrotikohtunikuks ajutisest pankrotihaldurist või ajutisest pankrotikohtunikust erinevad isikud ning
 - pankrotihaldurile ja pankrotikohtunikule kohaldatakse samu objektiivsuse ja sõltumatuse nõudeid nagu pankrotihaldurile ja pankrotikohtunikule sellises pankrotimenetluses, millele ei eelne *pre-pack*-tehing, ning nad on sõltumata oma kaasatuse määrast enne pankroti väljakuulutamist kohustatud oma õigusliku pädevuse alusel kontrollima, kas

enne pankroti väljakuulutamist ette valmistatud ettevõtte (osa) üleminek on kõigi võlausaldajate huvides, ning juhul, kui vastus sellele küsimusele on eitav, otsustama, et üleminekut ei toimu, samas kui neil on jätkuvalt õigus muudel põhjustel, näiteks seepärast, et üleminek on vastuolus muude kollektiivsete huvidega (näiteks tööhõive tähtsus), otsustada, et enne pankroti väljakuulutamist ettevalmistatud ettevõtte (osa) üleminekut ei toimu?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 37 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles ette nähtud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata selle direktiivi artikleid 3 ja 4 ettevõtte ülemineku suhtes, kui võõrandaja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „võõrandaja varade likvideerimiseks“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne võõrandaja varade likvideerimiseks pankrotimenetluse algatamist, mille käigus toimub nimetatud üleminek *pre-pack*-menetluses, mille eesmärk on luua pankrotimenetluses võimalus tegevust jätkava ettevõtte (*going concern*) likvideerimiseks, et parimal viisil rahuldada kõigi võlausaldajate nõudeid ning säilitada töökohad võimalikult suures ulatuses.
- 38 Kõigepealt olgu esiteks märgitud, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 44 ja 45 tões, on direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud erandi kehtestamise puhul tegemist Euroopa Kohtu praktika kodifitseerimisega. Nimelt, isegi kui direktiiv 77/187 ei sisaldanud sellega seoses ühtegi erisätet, oli Euroopa Kohus eelkõige oma 7. veebruari 1985. aasta kohtuotsuses Abels (135/83, EU:C:1985:55) ja 25. juuli 1991. aasta kohtuotsuses Urso jt (C-362/89, EU:C:1991:326) tunnustanud – võttes arvesse pankrotiõiguse eripära sotsiaalõiguse suhtes, mida iseloomustavad erimenetlused, mille eesmärk on tasakaalustada erinevaid huve, eelkõige erinevate võlausaldajate kategooriate huve – võimalust teha erandeid töötajate individuaalse kaitse süsteemi kohaldamisest, kui üle läinud ettevõtte või selle osa suhtes oli algatatud võõrandaja varade likvideerimise menetlus.
- 39 Nii leidis Euroopa Kohus 7. detsembri 1995. aasta kohtuotsuse Spano jt (C-472/93, EU:C:1995:421) punktis 25, et direktiivi 77/187 ei kohaldata võõrandaja varade likvideerimise menetluste raames toimunud üleminekutele, nagu pankrotimenetlus 7. veebruari 1985. aasta kohtuotsuses Abels (135/83, EU:C:1985:55) või Itaalia õiguse alusel algatatud sundlõpetamismenetlus 25. juuli 1991. aasta kohtuotsuses Urso jt (C-362/89, EU:C:1991:326), samas kui seda kohaldatakse aga nende ettevõtete üleminekule, mille suhtes kohaldatakse menetlusi, mille eesmärk on ettevõtte tegevuse jätkamine.
- 40 Oluline on täpsustada, et kohtuasjas, milles tehti 25. juuli 1991. aasta kohtuotsus Urso jt (C-362/89, EU:C:1991:326), pidi Euroopa Kohus seoses küsimusega, kas töötajatel säilisid ettevõtte ülemineku ajal õigused, mis tulenevad enne üleminekut omandatud staažist, käsitlema riigisiseseid õigusnorme, mis nägid ette ettevõtjate erakorralise haldusmenetluse, millel oli viimastele kahte liiki mõju. Seda kohtuasja iseloomustasid asjaolud, et ühelt poolt võis üle läinud ettevõtte suhtes kohaldada halduskorras sundlõpetamist, mille tagajärjed olid võrreldavad pankroti tagajärgedega, ja teiselt poolt võis see ettevõtja, olles küll allutatud sellele korrale, reguleerida oma tegevust voliniku juhtimisel ajavahemiku jooksul, mille arvutamiseviis oli seaduses kindlaks määratud. Viimati nimetatud juhul pidi see volinik ette nägema programmi,

mille elluviimiseks peab järelevalveasutus loa andma ning mis pidi võimaluse korral ja võlausaldajate huvisid arvestades sisaldama saneerimiskava, mis on kooskõlas tööstuspoliitika põhisuundadega, konkreetse viitega ülevõetavatele ja täiendatavatele käitistele ning ettevõtte üleantavatele seadmetele ja kompleksidele. Nimetatud õigusnormidel olid seega erinevad tunnused olenevalt sellest, kas halduskorras sundlõpetamise määrava otsusega otsustati ettevõtte tegevuse jätkamine või mitte (25. juuli 1991. aasta kohtuotsus Urso jt, C-362/89, EU:C:1991:326, punktid 27–30).

- 41 Euroopa Kohus järeltas, et esimene neist tagajärgedest on võrreldav pankrotiga, kuna selle eesmärk oli võlgniku varade likvideerimine võlausaldajate nõuete kollektiivseks rahuldamiseks, mistõttu selle raames toimunud üleminekud tuleb direktiivi 77/187 kohaldamisalast välja jätta (25. juuli 1991. aasta kohtuotsus Urso jt, C-362/89, EU:C:1991:326, punkt 31). Seevastu leidis ta, et kui taotletakse teist tagajärge, oli erakorralise haldusmenetluse peamine eesmärk anda ettevõtjale tasakaal, mis võimaldab tagada tema tegevuse tulevikus. Selliselt taotletav majanduslik ja sotsiaalne eesmärk ei saa nimelt selgitada ega õigustada asjaolu, et kui asjaomane ettevõtja antakse täielikult või osaliselt üle, jäävad tema töötajad ilma nimetatud direktiiviga neile antud õigustest selles direktiivis sätestatud tingimustel (25. juuli 1991. aasta kohtuotsus Urso jt, C-362/89, EU:C:1991:326, punkt 32).
- 42 Teiseks tuleb tõdeda, et esimene küsimus sisaldab faktilisi ja menetluslikke asjaolusid, mida eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul kas ei ole välja toodud eelotsusetaotluses, milles tehti 22. juuni 2017. aasta kohtuotsus Federatie Nederlandse Vakvereniging jt (C-126/16, EU:C:2017:489), või mida ei olnud olemas kohtuasjas, milles tehti see kohtuotsus, ning millega järelikult on vastuolus nimetatud kohtuotsuses Euroopa Kohtu antud vastuse ülevõtmine põhikohtuasjas.
- 43 Euroopa Kohus leidis sama kohtuotsuse punktis 47 muu hulgas, et direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 on nõutud, et pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus oleks algatatud võõrandaja varade likvideerimiseks, ning märkis, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ei vasta sellele tingimusele menetlus, mille eesmärk on asjaomase ettevõtte tegevuse jätkumine.
- 44 Euroopa Kohus lisas nende kahe menetlusliigi erinevuste kohta, et menetluse eesmärk on tegevuse jätkumine, kui sellega soovitakse säilitada ettevõtte või tema elujõuliste osade tegevus. Seevastu varade likvideerimise menetluse eesmärk on maksimeerida võlausaldajate nõuete kollektiivset rahuldamist. Kuigi konkreetsetes menetluses ei ole välistatud nende kahe eesmärgi kattumine, on ettevõtte tegevuse jätkumise eesmärgiga menetluse põhieesmärk aga igal juhul asjaomase ettevõtte säilitamine (22. juuni 2017. aasta kohtuotsus Federatie Nederlandse Vakvereniging jt, C-126/16, EU:C:2017:489, punkt 48).
- 45 Arvestades *pre-pack*-menetluse tunnuseid, mille tõi välja eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasjas, milles tehti 22. juuni 2017. aasta kohtuotsus Federatie Nederlandse Vakvereniging jt (C-126/16, EU:C:2017:489), ja eelkõige asjaolu, et selle menetluse eesmärk oli vältida asjaomase ettevõtte tegevuse järsku lõpetamist pankroti väljakuulutamise hetkel, et säiliks nii nimetatud ettevõtja majanduslik väärtus kui ka töökohad, leidis Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 50, tingimusel et eelotsusetaotluse esitanud kohus seda kontrollib, et kuna sellise menetluse eesmärk ei ole lõppkokkuvõttes asjaomase ettevõtte likvideerimine, siis ei selgita ega põhjenda sellega taotletav majanduslik ja sotsiaalne eesmärk seda, et asjasse puutuva ettevõtte täieliku või osalise ülemineku korral jäävad selle töötajad ilma neile direktiiviga 2001/23 tagatud õigustest.

- 46 Erinevalt nimetatud kohtuasjas käsitletavatest asjaoludest märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus käesolevas menetluses, et kui algatati kõnealune *pre-pack*-menetlus, oli võõrandaja maksejõuetus vältimatu, ja et nii pankrotimenetlus kui ka sellele eelnenud *pre-pack*-menetlus olid suunatud võõrandaja varade likvideerimisele, kuna lisaks kuulutati välja pankrot. Nimetatud kohus märgib, et kõigi nende menetluste, mille tulemusel see likvideerimine toimus, peamine eesmärk oli saada maksimaalne kasu kõigi võlausaldajate jaoks.
- 47 Samuti on selge, et käesoleval juhul toimus asjaomase ettevõtte üleminek pankrotimenetluse käigus, mille eesmärk oli likvideerida kõik endise Heiploegi ehk võõrandaja ettevõtte varad.
- 48 Sellega seoses tuleb tõdeda, et kuna direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 eristatakse „võõrandajat“ ja „ettevõtjat“, „ettevõtet“ või „ettevõtja või ettevõtte osa“, mis kuulub sellele võõrandajale, siis tuleb eristada võõrandaja kogu majandustegevust nende erinevate üksuste individuaalsest tegevusest, mis kuuluvad tema likviidsete varade hulka.
- 49 Direktiivi 2001/23 artikli 5 lõike 1 sõnastusest nähtub, et selle sätte ja seega selles sätestatud erandi kohaldamisala ei piirdu ettevõtjate, ettevõtete või nende osadega, kelle tegevus on enne või pärast võõrandamist lõplikult lõpetatud.
- 50 Nimelt, kuna selle artikli 5 lõikes 1 on nähtud ette, et võõrandaja töölepingust või töösuhtest tulenevad õigused ja kohustused, mis kehtivad ülemineku kuupäeval, ei lähe sellise ülemineku tagajärjel üle omandajale, kui selles sättes kehtestatud tingimused on täidetud, siis peab olema võimalik võõrandada tegevust jätkavat ettevõtet või ettevõtte osa, kuid samal ajal peab olema võimalik kasutada nimetatud sättes ette nähtud erandit. Nii toimides hoiab direktiiv 2001/23 ära ohu, et asjaomase ettevõtja, ettevõtte või selle osa väärtus väheneb enne, kui omandaja võtab võõrandaja varade likvideerimiseks algatatud pankrotimenetluse raames üle selle osa võõrandaja varadest ja/või tegevusest, mis loetakse elujõuliseks. Kõnealuse erandi eesmärk on seega vältida tõsist ohtu, et üleantud ettevõtte väärtus väheneb või töötajate elu- ja töötingimused halvenevad üldiselt, mis oleks vastuolus asutamislepingu eesmärkidega (vt selle kohta 25. juuli 1991. aasta kohtuotsus *Urso jt*, C-362/89, EU:C:1991:326, punkt 31 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Direktiivi 2001/23 artikli 5 lõike 1 sellist tõlgendust ei lükka ümber asjaolu, et ettevõtja, ettevõtte või selle osa üleminek, mis toimub pankroti või analoogilise maksejõuetusmenetluse käigus, mis on algatatud võõrandaja varade likvideerimiseks, valmistati ette enne selle menetluse algatamist, kuna see säte ei puuduta asjaomaste pankroti- või maksejõuetusmenetluste algatamisele eelnevat ajavahemikku. Seda järeldust kinnitab selle direktiivi artikli 5 lõige 2, millest nähtub selgelt, et selles ette nähtud erandid puudutavad juhtumeid, kus selle direktiivi artikleid 3 ja 4 kohaldatakse võõrandaja vastu algatatud maksejõuetusmenetluse „raames“ toimunud ülemineku suhtes.
- 52 Seega, kui *pre-pack*-menetluse, millele järgneb pankrotimenetlus, peamine eesmärk on saavutada võõrandaja maksejõuetuse tuvastamise ja tema likvideerimise tulemusel tema kõigile võlausaldajatele võimalikult suur tagasimaksmine, siis vastavad need menetlused koos põhimõtteliselt direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 sätestatud teisele tingimusele.
- 53 Sellega seoses tuleb igas olukorras kontrollida, kas *pre-pack*-menetlus ja asjaomane pankrotimenetlus puudutavad ettevõtte likvideerimist võõrandaja maksejõuetuse tõttu ja mitte lihtsalt tema ümberkorraldamist. Lisaks tuleb tõendada nii seda, et nende menetluste peamine eesmärk on kõigi võlausaldajate nõuded parimal viisil rahuldada, kui ka seda, et likvideerimine tegevust jätkava ettevõtte (*going concern*) või selle osa võõrandamise kaudu, nagu see on ette nähtud *pre-pack*-menetluse käigus ja ellu viidud pärast pankrotimenetlust, võimaldab saavutada

selle peamise eesmärgi. Seega peab *pre-pack*-menetluse kasutamine äriühingu likvideerimise eesmärgil võimaldama pankrotihalduril ja pankrotikohtunikul, kelle kohtunik on nimetanud pärast selle äriühingu pankroti väljakuulutamist, suurendada võimalust võlausaldajate nõuete rahuldamiseks.

- 54 Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust nähtub siiski, et asjaomast *pre-pack*-menetlust reguleerivad üksnes kohtupraktikast tulenevad reeglid ning et selle menetluse kohaldamine erinevate riigisiseste kohtute poolt ei ole ühetaoline, mistõttu sellest lähtub õiguslik ebakindlus, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 83. Neil asjaoludel ei saa *pre-pack*-menetlust, mis on kindlaks määratud eelotsusetaotluse esitanud kohtu praktikas, pidada direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 sätestatud erandi rakendamise raamistikuks ning see ei vasta õiguskindluse nõudele.
- 55 Sellest järeldub, et vaatamata käesoleva kohtuotsuse punktides 47–53 toodud kaalutlustele tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles ette nähtud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata selle direktiivi artikleid 3 ja 4 ettevõtte ülemineku suhtes, kui võõrandaja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „võõrandaja varade likvideerimiseks“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne võõrandaja varade likvideerimiseks pankrotimenetluse algatamist, mille käigus toimub nimetatud üleminek *pre-pack*-menetluses, mille eesmärk on luua pankrotimenetluses võimalus tegevust jätkava ettevõtte likvideerimiseks, et parimal viisil rahuldada kõigi võlausaldajate nõudeid ning säilitada töökohad võimalikult suures ulatuses, tingimusel et niisugune *pre-pack*-menetlus toimub õigus- või haldusnormide raamistikus.

Teine küsimus

- 56 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata artikleid 3 ja 4 ettevõtte, äriühingu või ettevõtte või äriühingu osa ülemineku suhtes, kui võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „toimub pädeva asutuse järelevalve all“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne pankroti väljakuulutamist *pre-pack*-menetluses, see toimub ajutise pankrotikohtuniku järelevalve all ning seda üleminekut käsitlev leping sõlmitakse ja seda täidetakse pärast pankroti väljakuulutamist võõrandaja varade likvideerimise eesmärgil.
- 57 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb märkida, et nagu sedastas Euroopa Kohus 22. juuni 2017. aasta kohtuotsuses Federatie Nederlandse Vakvereniging jt (C-126/16, EU:C:2017:489, punkt 53) ja nagu kinnitas eelotsusetaotluse esitanud kohus, tuleneb *pre-pack*-menetlus, mis eelneb pankroti väljakuulutamisele võõrandaja varade likvideerimise eesmärgil, kohtupraktikast ja sellel puudub alus Madalmaade seadustes või määrustes.
- 58 Mis puudutab täpsemalt *pre-pack*-menetlust, mis oli kõne all kohtuasjas, milles tehti 22. juuni 2017. aasta kohtuotsus Federatie Nederlandse Vakvereniging jt (C-126/16, EU:C:2017:489), siis otsustas Euroopa Kohus talle esitatud toimiku põhjal selle kohtuotsuse punktis 54, et see menetlus ei toimunud pädeva kohtu järelevalve all, vaid seda viis läbi selle ettevõtja juhtkond, kes pankrotis ettevõtte müüki ette valmistavaid läbirääkimisi pidas ja otsuseid tegi. Nimetatud kohtuotsuse punktis 55 leidis ta, et ajutisel pankrotihalduril ja ajutisel pankrotikohtunikul ei ole formaalselt mingeid volitusi ning nende tegevust ei kontrollinud mõni ametiasutus. Lisaks leidis ta, et kuna pankrotikohtunik andis viivitamatult pärast pankrotimenetluse algatamist loa üleminekuks, mis oli ette valmistatud *pre-pack*-menetluses, pidi viimane olema enne selle

menetluse algatamist teavitatud ja nõustunud üleminekuga. Sama kohtuotsuse punktis 57 järeldas Euroopa Kohus sellest, et neid tunnuseid arvestades võis selles kohtuasjas kõne all olev *pre-pack*-menetlus muuta pädeva asutuse võimaliku kontrolli pankrotimenetluse üle suures ulatuses sisutihjaks ega vastanud seega direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 sätestatud niisuguse asutuse kontrolli tingimusele.

- 59 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes meenutab, et ajutisel pankrotihalduril ja ajutisel pankrotikohtunikul, kes on küll kohtu poolt nimetatud, ei ole *pre-pack*-menetluses oma ülesannete täitmisel mingit seadusest tulenevat volitust, esitab eelotsusetaotluses mitmesuguseid asjaolusid, mis võivad seada kahtluse alla Euroopa Kohtu poolt 22. juuni 2017. aasta kohtuotsuse Federatie Nederlandse Vakvereniging jt (C-126/16, EU:C:2017:489) punktis 57 antud hinnangu, mistõttu seda hinnangut ei saa põhikohtuasjas kohaldada.
- 60 Täpsemalt tuleb märkida, et selle kohtu sõnul ei erine ajutise pankrotihalduri staatus ja ülesanded, mis on kindlaks määratud teda nimetanud kohtu poolt või selleks määratud ajutise pankrotikohtuniku antud juhiste alusel, oluliselt pankrotihalduri staatusest ja ülesannetest pankrotimenetluses. Ajutine pankrotihaldur võib samamoodi nagu pankrotihaldur olla vastutav süülise käitumise eest oma ülesannete täitmisel ning tema isiklikku vastutust hinnatakse samade kriteeriumide alusel kui need, mida kohaldatakse pankrotihaldurile. Ajutine pankrotikohtunik tagab sarnaselt pankrotikohtunikuga pankroti väljakuulutamisele eelneva *pre-pack*-menetluse käigus kontrolli ajutise pankrotihalduri üle, et viimane ei ületaks oma volitusi ja tegutseks kõikide võlausaldajate huvides. Kohus, kes määras ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku, kontrollib hilisema maksejõuetusmenetluse korral, kas need isikud on järginud kõiki juhiseid, mis neile anti, ning kui see nii ei ole, nimetab teised isikud pankrotihalduriteks ja pankrotikohtunikuks pankroti väljakuulutamise hetkel.
- 61 Nimetatud kohus täpsustab, et kuigi põhikohtuasjas valmistati kokkulepe, mille alusel ettevõtte üle läks, ette *pre-pack*-menetluses käigus, ei olnud see kokkulepe endise Heiploegi pankroti väljakuulutamise hetkeks veel sõlmitud. Alates pankrotimenetluse algatamisest olid aga pankrotihalduritel ja pankrotikohtunikul, kelle ülesanne oli järgida pankrotimenetlust ja kelle kohus sel eesmärgil nimetas, selleks seadusest tulenevad volitused ning neile kehtisid samad objektiivsuse ja sõltumatuse nõuded kui pankrotihaldurile ja pankrotikohtunikule, kes on nimetatud pankrotimenetluses, millele ei eelnenud *pre-pack*-menetlust. Seega olid nad kohustatud hindama, kas enne pankroti väljakuulutamist ettevalmistatud endise Heiploegi ettevõtte elujõuliste üksuste üleminek toimus kõikide võlausaldajate huvides. Järelikult ei mõjuta sellise *pre-pack*-menetluse läbiviimine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kontrolli, mida pankrotimenetluses teostab hiljem pädev ametiasutus, st pankrotihaldur ja pankrotikohtunik, nagu see kontroll, mida näeb ette FW.
- 62 Sellega seoses tuleb tõdeda, et kuna ajutine pankrotihaldur ja ajutine pankrotikohtunik nimetatakse pädeva kohtu poolt *pre-pack*-menetluse jaoks ning kuna see kohus mitte ainult ei määra kindlaks nende ülesandeid, vaid teostab hilisema pankrotimenetluse algatamisel kontrolli nende ülesannete täitmise üle, otsustades, kas nimetada needsamad isikud pankrotimenetluses pankrotihalduriks ja pankrotikohtunikuks või mitte, siis on juba sellest asjaolust tulenevalt olemas pädeva ametiasutuse kontroll ajutise pankrotihalduri ja ajutise pankrotikohtuniku üle.
- 63 Seda hinnangut kinnitab ühelt poolt asjaolu, et *pre-pack*-menetluses ettevalmistatud üleminek toimub alles pärast pankrotimenetluse algatamist, kuna pankrotihaldur ja pankrotikohtunik võivad selle ülemineku lubamisest keelduda, kui nad leiavad, et see on vastuolus võõrandaja, kelle

varad tuleb likvideerida, võlausaldajate huvidega. Teiselt poolt, nagu nähtub Euroopa Kohtu käsituses olevast toimikust, ei pea ajutine pankrotihaldur mitte ainult aru andma oma tegevusest pankroti ettevalmistava staadiumi haldamisel, vaid tema vastutus võib tekkida samadel tingimustel kui pankrotihalduril. Lisaks on selge, et ajutise pankrotihalduri sekkumine *pre-pack*-menetlusse toimub ajutise pankrotikohtuniku ja seega pädeva kohtu järelevalve all, kuna viimane võib juhul, kui ta leiab, et ajutine pankrotihaldur ei ole täitnud talle kohtu poolt määratud ülesannet, asendada selle pankrotihalduri teise isikuga või väljendada vastuseisu *pre-pack*-menetluse lõpetamisele.

- 64 Samuti tuleb täpsustada, et selleks, et tagada neile *pre-pack*-menetluse raames ja pankrotimenetluse raames pandud ülesannete täitmine, peavad ajutine pankrotihaldur ja ajutine pankrotikohtunik juba pankroti ettevalmistavas staadiumis, mis kujutab endast *pre-pack*-menetlust, pidama nõu, hindama erinevaid võõrandamisjuhtumeid ja uurima üleminekukokkulepet, mis tuleb neil lõpuks pankrotimenetluse algatamisel kinnitada ning mida täita. Järelikult ei saa pankrotimenetluse algatamise ja *pre-pack*-menetluse raames ettevalmistatud kokkuleppe allkirjastamise vahele jäävat aega kui sellist kasutada kriteeriumina hindamiseks, kas pädev ametiasutus sai teostada selles osas ette nähtud kontrolli või mitte.
- 65 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et asjaolu, et ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette pankroti väljakuulutamisele eelneva *pre-pack*-menetluse raames ajutise pankrotihalduri poolt, kes on ajutise pankrotikohtuniku järelevalve all, ei takista direktiivi 2001/23 artikli 5 lõikes 1 sätestatud kolmanda tingimuse täitmist.
- 66 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata artikleid 3 ja 4 ettevõtte, äriühingu või ettevõtte või äriühingu osa ülemineku suhtes, kui võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „toimub pädeva asutuse järelevalve all“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne pankroti väljakuulutamist *pre-pack*-menetluses, see toimub ajutise pankrotikohtuniku järelevalve all ning seda üleminekut käsitlev kokkulepe sõlmitakse ja täidetakse pärast pankroti väljakuulutamist võõrandaja varade likvideerimise eesmärgil, tingimusel et niisugune *pre-pack*-menetlus toimub õigus- või haldusnormide raamistikus.

Kohtukulud

- 67 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles ette nähtud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata selle direktiivi artikleid 3 ja 4 ettevõtte ülemineku suhtes, kui võõrandaja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „võõrandaja varade likvideerimiseks“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne võõrandaja varade likvideerimiseks pankrotimenetluse algatamist, mille käigus toimub nimetatud üleminek *pre-pack*-menetluses, mille eesmärk**

on luua pankrotimenetluses võimalus tegevust jätkava ettevõtte likvideerimiseks, et parimal viisil rahuldada kõigi võlausaldajate nõudeid ning säilitada töökohad võimalikult suures ulatuses, tingimusel et niisugune *pre-pack*-menetlus toimub õigus- või haldusnormide raamistikus.

2. Direktiivi 2001/23 artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud tingimus, mille kohaselt ei kohaldata artikleid 3 ja 4 ettevõtte, äriühingu või ettevõtte või äriühingu osa ülemineku suhtes, kui võõrandaja vastu on algatatud pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus „toimub pädeva asutuse järelevalve all“, on täidetud, kui ettevõtte või selle osa üleminek valmistatakse ette enne pankroti väljakuulutamist *pre-pack*-menetluses, see toimub ajutise pankrotikohtuniku järelevalve all ning seda üleminekut käsitlev kokkulepe sõlmitakse ja täidetakse pärast pankroti väljakuulutamist võõrandaja varade likvideerimise eesmärgil, tingimusel et niisugune *pre-pack*-menetlus toimub õigus- või haldusnormide raamistikus.

Allkirjad